

Dosarul nr. 3ra-291/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Central (jud: T. Avasiloaie)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: E.Palanciuc, A.Malîi, V.Clima)

ÎNCHEIERE

26 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului declarat de Primarul General al municipiului Chișinău și Consiliul municipal Chișinău,

în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de Andrian Grigorițchi împotriva Primăriei municipiului Chișinău și Consiliului municipal Chișinău privind recunoașterea ilegalității răspunsului și obligarea eliberării certificatului de urbanism,

împotriva deciziei din 30 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul declarat de Andrian Grigoriții împotriva hotărârii din 28 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, s-a casat hotărârea din 28 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central și s-a emis o nouă hotărâre prin care au fost admise parțial pretențiile formulate de Andrian Grigorițchi, s-a anulat actul administrativ individual defavorabil, materializat în răspunsul Direcției generale arhitectură, urbanism și relații funciare a Consiliului municipal Chișinău nr. 21/3325 din 18 mai 2015, s-a obligat Primăria municipiului Chișinău să examineze în condițiile legii cererea formulată la 25 aprilie 2018, de Andrian Grigorițchi privind emiterea actului administrativ individual favorabil, în rest pretențiile au fost respinse ca neîntemeiate,

c o n s t a t ă:

La 02 iulie 2018 Andrian Grigorițchi, a depus cerere de chemare în judecată în ordinea contenciosului împotriva Primăriei municipiului Chișinău și Consiliului municipal Chișinău privind recunoașterea ilegalității răspunsului și obligarea eliberării certificatului de urbanism.

În motivarea acțiunii reclamantul Andrian Grigorițchi a indicat că la 22 octombrie 2010 Consiliul municipal Chișinău a adoptat decizia nr. 13/28-2 privind atribuirea acestuia în proprietate a terenului din cartierul locativ Budești-I pentru construirea unei case de locuit particulare, iar la 25 aprilie 2018 reclamantul a depus o

cerere prin care a solicitat elaborarea certificatului de urbanism pentru proiectarea casei de locuit particulare pe terenul cu numărul cadastral xxxxxxxxx. Însă la 18 mai 2018 Direcția generală arhitectură, urbanism și relații funciare a întocmit răspunsul nr. 21/3325, prin care l-a informat că la 30 decembrie 2010 a fost emis certificatul de urbanism pentru proiectare nr. 959i/10 și ulterior eliberată autorizația pentru construire nr. 111 din 17 martie 2010 privind construcția unei case de locuit individuale și a unui gard, în baza căruia s-a construit cu abateri de la actele permissive casa de locuit lit. A-01, care este în prezent dată în exploatare și utilizată ca bloc locativ, din care considerente terenul cu numărul cadastral xxxxxxxxx urmează a fi utilizat și amenajat pentru deservirea blocului locativ.

Reclamantul Andrian Grigorițchi a apreciat ca fiind ilegal răspunsul indicat, deoarece certificatul de urbanism din 26 iunie 2012, nr. 362i/12, a fost eliberat pentru reconstruirea casei de locuit (locuință colectivă) S+P+2E+M, iar conform autorizației de construire s-a autorizat efectuarea construcției pe terenul cu numărul cadastral xxxxxxxxx, în timp ce casa dată a fost edificat pe terenul repartizat în arendă, cu numărul cadastral xxxxxxxxx, transmis în proprietatea privată a apelantului și a încă unui terț, prin încheierea irevocabilă a Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2014, ulterior terenul fiind transmis Asociației Coproprietarilor în Condominiu nr. 55/655.

Reclamantul Andrian Grigorițchi a relatat că terenul vizat este liber de orice construcții, iar afirmațiile că casa de locuit invocată de pârâți ar fi fost construită cu abateri sunt în opinia reclamantului abuzive.

Reclamantul Andrian Grigorițchi a solicitat admiterea acțiunii, constatarea ilegalității răspunsului Direcției generale arhitectură, urbanism și relații funciare a Consiliului municipal Chișinău nr. 21/3325 din 18 mai 2018, obligarea Primăriei municipiului Chișinău și Consiliului municipal Chișinău să elibereze reclamantului certificatul de urbanism pentru proiectarea casei de locuit particulare pe terenul cu numărul cadastral xxxxxxxxx, amplasat pe str. xxxxxxxxx, nr. 25/1, mun. Chișinău, conform cererii depuse la 25 aprilie 2018.

Prin hotărârea din 28 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central a fost respinsă cererea de chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ depusă de Andrian Grigorițchi împotriva Primăriei municipiului Chișinău și Consiliului municipal Chișinău cu privire la recunoașterea ilegalității răspunsului Direcției generale arhitectură, urbanism și relații funciare a Consiliului municipal Chișinău nr. 21/3325 din 18 mai 2018 și obligarea Primăriei municipiului Chișinău și Consiliului municipal Chișinău să elibereze reclamantului certificatul de urbanism pentru proiectarea casei de locuit particulare pe terenul cu numărul cadastral xxxxxxxxx, amplasat pe str. xxxxxxxxx, nr. 25/1, mun. Chișinău, conform cererii depuse la 25 aprilie 2018.

Prin decizia din 30 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de Andrian Grigorițchi împotriva hotărârii din 28 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, s-a casat hotărârea din 28 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central și s-a emis o nouă hotărâre prin care au fost admise parțial pretențiile formulate de Andrian Grigorițchi împotriva Primăriei municipiului Chișinău și Consiliului municipal Chișinău privind recunoașterea ilegalității răspunsului și obligarea eliberării certificatului de urbanism, s-a anulat actul administrativ individual

defavorabil, materializat în răspunsul Direcției generale arhitectură, urbanism și relații funciare a Consiliului municipal Chișinău nr. 21/3325 din 18 mai 2015, s-a obligat Primăria municipiului Chișinău să examineze în condițiile legii cererea formulată la 25 aprilie 2018, de Andrian Grigorițchi privind emiterea actului administrativ individual favorabil, în rest pretențiile au fost respinse ca neîntemeiate.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că, în condițiile în care solicitarea apelantului din 25 aprilie 2018 nu a fost respinsă pentru necorespunderea acesteia dispozițiilor legale sau neanexarea tuturor documentelor prevăzute de lege, actul administrativ individual defavorabil, materializat prin răspunsul Direcției generale arhitectură, urbanism și relații funciare nr. 21/3325 din 18 mai 2018, urmează a fi anulat pe motiv că acesta contravine legii. Ori, instanța conchide că certificatul de urbanism pentru proiectare nr. 959i/10 din 30 decembrie 2010 și autorizația de construire nr. 111 din 17 martie 2011 nu pot constitui temei pentru respingerea solicitării apelantului din 25 aprilie 2018 în contextul în care din materialele cauzei reiese că construcția edificată în baza actelor sus-indicate nu a fost edificată pe terenul cu numărul cadastral xxxxxxxxx, amplasat pe str. Xxxxxxxx 25/1, mun. Chișinău, ci pe terenul cu numărul cadastral xxxxxxxxx, amplasat pe str. Xxxxxxxx, nr. 25, mun. Chișinău, iar terenul vizat în speță este liber de construcții.

În acest context instanța de apel a apreciat ca fiind nefondate argumentele intimaților, inclusiv expuse în actul administrativ nominalizat, referitoare la faptul că construirea blocului locativ cu numărul cadastral xxxxxxxxx01, amplsat pe str. Xxxxxxxx 25, mun. Chișinău a avut loc cu abateri de la documentația permisivă aferentă, deoarece această construcție a fost recepționată final, inclusiv cu concursul autorității publice locale, în baza procesului-verbal de recepție finală nr. 230 din 06 iunie 2016, dovada anulării căruia nu a fost prezentat instanței. Prin urmare, aprecierea ulterioară a construcției ca fiind edificată cu abateri de la actele permise nu poate fi realizată, în condițiile în care pct. 1 al Regulamentului de recepție a construcțiilor și instalațiilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 285 din 23 mai 1996, statuează că recepția constituie o componentă a sistemului calității în construcții și este actul prin care comisia de recepție declară că acceptă și preia lucrarea definitivată de construcție și instalațiile aferente acesteia, cu sau fără rezerve, și că aceasta poate fi dată în folosință, iar prin actul de recepție se certifică faptul că executantul și-a îndeplinit obligațiile în conformitate cu prevederile contractului și ale documentației de execuție, asumându-și, totodată, pentru lucrările executate răspunderea prevăzută de lege.

Din aceste considerente, în contextul în care actul de recepție finală este valabil, aprecierea de către Direcția generală arhitectură, urbanism și relații funciare, a construcției realizate ca fiind efectuată cu abateri contravine cadrului normativ pertinent, motiv pentru care aceasta nu poate servi temei pentru respingerea cererii apelantului din 25 aprilie 2018, inclusiv în contextul în care terenul pentru care s-a solicitat eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectare, prin cererea dată, este liber de construcții.

În consecință, modalitatea de realizare a construcției invocate de intimați nu este determinantă pentru examinarea cererii nominalizate a apelantului și, din aceste considerente, nu poate servi motiv de respingere a cererii înaintate.

La fel, Colegiul apreciază ca fiind eronate mențiunile expuse în actul din 18 mai

2018 referitoare la faptul că terenul cu numărul cadastral xxxxxxxxx urmează a fi utilizat și amenajat pentru deservirea blocului locativ existent, deoarece acest argument contravine normelor citate mai sus ce oferă protecție dreptului de proprietate al apelantului asupra terenului dat, autoritatea publică nefiind investită cu dreptul de a schimba/determina modul de utilizare a terenului proprietate privată ce aparține apelantului, distinct de cel aferent blocului locativ menționat.

Invocând netemeinicia și ilegalitatea deciziei enunțate, la 24 decembrie 2019, Primarul General al municipiului Chișinău și Consiliul municipal Chișinău au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului au indicat că, decizia instanței de apel este neîntemeiată și ilegală, deoarece instanța de apel nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante ale cauzei, iar concluziile, expuse în decizie, sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei, precum și a aplicat eronat normele de drept material și, anume, nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a interpretat eronat unele prevederi legale.

Recurenții au menționat că la data de 30 decembrie 2010 Primăria municipiului Chișinău a eliberat Valeriei Țoi certificat de urbanism pentru proiectare nr. 959i. Totodată, regimului juridic din certificatul de urbanism pentru proiectare nr. 959i, a fost indicat că terenul cu suprafața de 699 metri pătrați este proprietate privată a lui Andrian Grigorițchi și Valeriei Țoi, în baza contractului de vânzare cumpărare nr. 11551 din 24 noiembrie 2010.

Recurenții au relatat că contractul de vânzare cumpărare nr.11551 din data de 24 noiembrie 2010 este actul subsecvent deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 13/28-2 din 28 octombrie 2010 „Cu privire la atribuirea în proprietate privată a unui lot de pământ din cartierul locativ Budești -I lui Andrian Grigorițchi. Anexă a certificatul de urbanism pentru proiectare nr. 959i din 30 decembrie 2010 este Planul de amplasare a imobilului.

Recurenții au menționat că certificatul de urbanism pentru proiectare se eliberează în baza unei cererii depuse de către beneficiar unde se indică locul unde urmează să fie edificată construcția. Conform prevederilor art. 25 din Legea nr. 163 din 09 iulie 2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, beneficiarul certificatului de urbanism și al autorizației de construire/desființare poartă responsabilitate personală pentru veridicitatea datelor indicate în cererea de obținere a actului respectiv și a documentelor anexate la cerere.

Recurenții au invocat că certificatul de urbanism pentru proiectare nr. 959i a fost eliberat în baza cererii nr. 8125 din 20 decembrie 2010, în care este indicat expres faptul că certificatul de urbanism este solicitat pentru proiectarea unei case de locuit individuale pe terenul cu suprafața de 699 m².

La 24 februarie 2020, intimatul Andrian Grigorițchi a depus prin intermediul poștei electronice referință la recursul depus de Primarul General al municipiului Chișinău și Consiliul municipal Chișinău, solicitând declararea acestuia ca inadmisibil (f.d. 174-178).

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ

al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova. În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Astfel, din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale. Decizia instanței de apel a fost pronunțată după intrarea în vigoare a Codului administrativ.

Prin urmare, legalitatea procedurilor care au urmat după punerea în aplicare a Codului administrativ se va verifica prin prisma Codului administrativ.

Conform art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Luând în considerare că recurenții Primarul General al municipiului Chișinău și Consiliul municipal Chișinău au recepționat decizia recurată la data de 04 decembrie 2019, fapt ce se confirmă prin dovada trimiterii poștale DS2035867304AS (f.d. 153) și au depus recurs împotriva deciziei din 30 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău la data de 24 decembrie 2019, adică în termen de 30 de zile de la recepționarea deciziei recurate, completul ajunge la concluzia că recurenții Primarul General al municipiului Chișinău și Consiliul municipal Chișinău s-au conformat prevederilor legale, încadrându-se în termenul de depunere a recursului prevăzut de art. 245 alin. (1) din Codul administrativ.

Astfel, examinând temeiurile recursului declarat de Primarul General al municipiului Chișinău și Consiliul municipal Chișinău în raport cu materialele cauzei de contencios administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs, completul Colegiului atestă că Primarul General al municipiului Chișinău și Consiliul municipal Chișinău au indicat argumente ce țin de dezacordul lor cu felul în care instanța de apel a apreciat înscrisurile probatorii și a constatat circumstanțele cauzei. Nu pot fi reținute ca temei de admisibilitate aceste argumente, deoarece țin de reaprecierea probelor, fapt inadmisibil în recurs.

Conform regulilor din Secțiunea a 2-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Recursul exercitat conform secțiunii a 2-a are caracter devolutiv numai asupra

problemelor de drept material și procesual, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt.

Astfel, completul Colegiului constată că argumentele invocate în recurs nu pot constitui temei de casare a deciziei recurate, or acesta nu se încadrează în cele expres stabilite la art. 432, alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Totodată, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere. La fel, recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, pe când în recursul declarat de Primarul General al municipiului Chișinău și Consiliul municipal Chișinău asemenea aspecte nu se regăsesc.

În speță, completul Colegiului menționează că recursul în cauză conține obiecții de fapt și de drept care deja au fost studiate și verificate de către instanța de apel, primind o apreciere corespunzătoare.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a drepturilor recurenților la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care acest drept este garantat de art. 6 alin. (1) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Drept urmare, se reține că argumentele invocate de către recurenți nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual, așa cum formal invocă Primarul General al municipiului Chișinău și Consiliul municipal Chișinău și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Primarul General al municipiului Chișinău și Consiliul municipal Chișinău, inadmisibil.

În conformitate cu art.193, 195, 230 și 258 alin.(3) din Codul administrativ, precum și art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, completul specializat pentru

examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul declarat de Primarul General al municipiului Chișinău și Consiliul municipal Chișinău se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Gervas

judecătorii

Victor Burduh

Nina Vascan